



Splošno o poklicni maturi

Radovljica, 25. 9. 2023

I. Poklicna matura je državni izpit z dvojno kvalifikacijo:

1. je oblika zaključnega izpita, s katero si kandidat pridobi strokovno izobrazbo,
2. daje pravico do nadaljevanja študija v višjih in visokih strokovnih programih brez dodatnih pogojev.

Razlika med poklicno in splošno matura glede nadaljnega študija je v tem, da splošna matura omogoča vpis v vse študijske programe, višješolske, visokošolske in univerzitetne, **poklicna pa le v višješolske in visokošolske**, ne pa tudi v univerzitetne.

Poklicni maturanti, ki se želijo vpisati na univerzitetni študij, morajo ob poklicni maturi opraviti še izpit **iz posameznega predmeta splošne mature**. Nekateri univerzitetni študijski programi ne omogočajo vpisa z dodatnim predmetom – tega kot pogoj za vpis v univerzitetni program določajo fakultete samostojno. Različni univerzitetni programi zahtevajo takšen izpit iz različnih predmetov – to je razvidno iz vsakoletnega razpisa za vpis, objavljenega na spletni strani visokošolske prijavno-informacijske službe.

Za opravljanje izpita iz dodatnega predmeta splošne mature se kandidat prijavi na gimnazijo v enakih rokih, kakor veljajo za prijavo za splošno matura.

II. Kdo lahko opravlja poklicno matura?

- kandidat, ki je uspešno končal 4. letnik in vse obveznosti iz programa srednjega strokovnega izobraževanja,
- kandidat, ki je uspešno končal 2. letnik in vse obveznosti iz programa poklicno-tehniškega izobraževanja,
- kandidat, ki je uspešno končal poklicni tečaj ali
- opravil mojstrski, delovodski oziroma poslovodski izpit.

III. Opravljanje poklicne mature v dveh delih

Poklicna matura se opravlja v celoti, torej je treba opraviti izpite iz vseh štirih predmetov v enem izpitnem roku.

Izjemoma se matura lahko opravlja v dveh delih, in sicer v dveh zaporednih izpitnih rokih, za naslednje kandidate:

- udeležence izobraževanja odraslih,
- brez statusa dijaka,
- s posebnimi potrebami,
- ki iz zdravstvenih, socialnih ali drugih upravičenih razlogov niso mogli opravljati izpitov poklicne mature v celoti v istem izpitnem roku.

IV. Izvajanje poklicne mature

Poklicna matura se izvaja v skladu z Zakonom o maturi (Ur. l. RS, št. 1/07) in Pravilnikom o poklicni maturi (Ur.l.RS, št. 44/08, 9/09) ter drugimi podzakonskimi akti (Navodila o izpitnem redu na poklicni maturi, Ur.l.RS, št.48/02, Pravilni o izvajanju mature za kandidate s posebnimi potrebami Ur.l.RS št. 38/07, 48/10).

Poklicna matura se opravlja iz štirih predmetov, od teh iz dveh predmetov skupnega dela in dveh izbirnih predmetov.

Predmeta skupnega dela poklicne mature sta:

- slovenščina,
- temeljni strokovno-teoretični predmet:
 - a) GT: gastronomija in turizem s podjetništvom,
 - b) GAT: gastronske in turistične storitve.

Predmeta izbirnega dela poklicne mature sta:

- po izbiri kandidata: matematika ali tuji jezik, na naši šoli je to angleščina,
- izdelek oziroma storitev in zagovor.

V. Prijava in odjava

- Dijak se **prijavi** k poklicni maturi na šoli, na kateri se je izobraževal, in sicer z obrazcem DZS 1,224.

Kandidat odda:

- a) predprijavo k poklicni maturi do 15. novembra v tekočem šolskem letu,
- b) prijavo za spomladanski izpitni rok najpozneje 60 dni pred rokom za opravljanje poklicne mature,

- c) prijavo za jesenski izpitni rok najkasneje naslednji dan po objavi rezultatov poklicne mature spomladanskega izpitnega roka,
 - d) prijavo za zimski izpitni rok najkasneje 60 dni pred začetkom opravljanja poklicne mature v zimskem izpitnem roku.
-
- Kandidat se lahko ***pisno odjavi*** od poklicne mature z obrazcem DZS 1,225, in sicer najkasneje tri dni pred začetkom izpitnega roka. Če se kandidat ne udeleži posameznega izpita, pa se ni odjavil v roku, se šteje, da izpita ni opravljal.

VI. Izpitni roki, popravni izpiti in izboljšanje ocen

Poklicno maturo je možno opravljati v treh rokih:

- spomladanskem (maja in junija),
- jesenskem (avgusta in septembra),
- zimskem (februarja).

REDNI DIJAKI:

- vse štiri izpitne enote opravljajo v istem roku,
- kandidat, ki je ocenjen z najmanj dvema pozitivnima ocenama na poklicni maturi, ima pravico do ponovnega opravljanja negativno ocenjenih predmetov poklicne mature še dve leti po opravljanju poklicne mature na isti šoli,
- kandidatu se trajno prizna pozitivna ocena, dosežena pri storitvi oziroma izdelku in zagovoru,
- kandidat, ki je uspešno opravil poklicno maturo in želi izboljšati oceno, ima še dve leti po opravljeni maturi pravico do enkratnega ponovnega opravljanja izpitov iz posameznih predmetov. Za splošni uspeh se upošteva boljša ocena.

DIJAKI S POSEBNIMI POTREBAMI IN ODRASLI:

- poklicno maturo lahko opravljajo v dveh zaporednih izpitnih rokih,
- izpit, ki zajema tako pisni kot ustni del, kandidat opravlja v istem izpitnem roku. Enako velja za izdelek oz. storitev in zagovor.

VII. Trajanje in potek izpitov

Kandidat mora biti pred začetkom opravljanja PM seznanjen:

- s pravili oz. postopkom za opravljanje izpitov,
- s svojimi pravicami in dolžnostmi, ki so določene z izpitnim redom, ter
- s posledicami kršitev izpitnega reda.

a) **Pisni izpit** traja najmanj 90 minut in največ 120 minut. Trajanje izpita je določeno na vsaki izpitni poli.

b) **Ustni izpit** se začne, ko predsednik izpitne komisije pozove kandidata, naj si izbere izpitni listek. Kandidat ima pravico do 15-minutne priprave na odgovarjanje. Odgovarja na vprašanja z listka. Ustni izpit lahko traja največ 20 minut.

c) **Predlog tem in mentorjev za 4. predmet** pripravijo učitelji, lahko pa tudi kandidati sami.

- Kandidat odda najkasneje do 31. oktobra tekočega šolskega leta predlog za temo praktičnega dela izpita.
- Seznam tem in mentorjev potrdi šolska maturitetna komisija najkasneje do konca decembra tekočega šolskega leta in s sklepom seznaní kandidata.
- Vprašanja za zagovor postavi mentor in morajo biti povezana z vsebino seminarske naloge ali izdelka oz. storitve. Zagovor traja največ 20 minut.

Šolska maturitetna komisija lahko za opravljanje praktičnega dela izpita v skladu s koledarjem poklicne mature v utemeljenih primerih določi tudi druge roke.

VIII. Ocenjevanje in uspeh

Ocenjevanje je določeno z izpitnim katalogom v obliki točk, ki se v skladu z merili spremenijo v ocene.

Pri pisnih in ustnih izpitih se razmerje med deloma določi z izpitnim katalogom, skupna ocena pa se določi na podlagi seštevka točk pisnega in ustnega izpita. Merila za pretvorbo točk v ocene določi Državna komisija za PM oz. ŠMKPM.

Kandidat opravi poklicno maturo, ko je pri vseh predmetih ocenjen pozitivno.

Splošni učni uspeh je izražen kot seštevke ocen vseh predmetov (največ 23, najmanj 8).

Kandidatu, ki je uspešno opravil poklicno maturo, izda šola spričevalo o PM.

Kandidatu, ki ni opravil poklicne mature, izda šola obvestilo o uspehu z doseženimi ocenami maturitetnih predmetov.

IX. Kršitve maturitetnih pravil

Kandidatu, ki krši maturitetna pravila in izpitni red, maturitetni organ izreče naslednje ukrepe:

1. opomin,
2. prekinitev reševanja izpitne pole,
3. prekinitev dela izpita,
4. razveljavitev vseh opravljenih izpitov poklicne mature.

X. Varstvo pravic kandidatov (pritožba, vpogled, ugovor)

1. Pritožba

Če kandidat meni, da so bili med samim izvajanjem izpita ali dela izpita (pisni, ustni oz. praktični del) kršeni pravila izvajanja poklicne mature in postopki, ki jih določa zakon ali predpisi, sprejeti na njegovi podlagi, vloži pritožbo z ustrežno utemeljitvijo dan po opravljanju tistega dela izpita, za katerega velja pritožba.

2. Vpogled

Kandidat od šole zahteva vpogled v izpitno dokumentacijo: izpitne pole, liste za odgovore, ocenjevalne liste, točkovnik in navodila za ocenjevanje. Takšno zahtevo mora vložiti v treh dneh po objavi rezultatov.

3. Ugovor

Kandidat vloži pisni ugovor zoper način izračuna ocene ali oceno najpozneje dan po vpogledu. Ugovor mora biti obrazložen z njegovim mnenjem, da izpitni izdelek ni bil pravilno točkovan oz. ocena ni bila pravilno izračunana ali je bil pri izpitu ocenjen neustrezno.

Šola mora na podlagi kandidatovih pritožb izpeljati ustrezne postopke. Odločitve, ki jih v zvezi s pritožbami in ugovori zoper oceno sprejme šolska maturitetna komisija za poklicno maturo, so dokončne.

Več informacij najdete na spletni strani [RIC-a](#).

Urška Willewaldt,
tajnica ŠK za poklicno maturo